

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 5. Vnus autem de his, qui pendebant latronibus. Superauit Christus diabolum propriâ illius Lancea, sicut Banaias Ægyptium virtutem suam ostendens diuinam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](#)

qui letat. O letet: & nunc sciem: ac non hoc Christo Domino conueniat, et tamen quidem eorum omnium, ut si nos in illi moria, ut tanto plora nouemus; efficiens enim ut ipsa cogitationes eorum fundamem finit, cui laus tua & honor fixius innatur, neque medium ac honoris tui & glori minister fidellissimus, quem illi ministrom exercens doloris tui penitque peruerfissimum.

§. 5. Vnde autem de his qui pendebant latronibus. Supradicavit Christus diabolum propria illius lancea, sicut Banias Ægypti, unde virtutem suam ostendens dixitam.

Hac occasione triumphum Christus retulit de diabolo eiusque ministerio illo eodem facinore, quo generosus ille fonsque milles & nobilis Banias, ut talis ab ipso Spiritu commendatus, non semel sed iterato. In factis in illate Ægypti homo proceritate copias gigantum conferens in monte tauri, quaque cultorum altitudinis paulo minor ipso Goliath, robustus, audax, intrepidus, nemini secundus, vicibus suis armisque fidens, cum illi aliquoies atrociter insultasset, tandem statim et illius bello adorat monachus, lancea quam manibus vibrabat, tanta vi pinum arbores illi dixisset. Accedit illa ferocius, minax lanugine petens dicit Banias. Occurrit illi Banias annulosa lola virga iuncta; ut vi magis vidente plateas obambulare, quam procul decet, giganti appropinquat, & antequam hi sisus posset torquere lanceam, dextero Matthei manu sua manus eius exorsus, fuisse reddi arma, in eum convertitur, & eis ipsa gigantem percussit. Littera transfodit, in terram prostravis, columbum viribus, vitaque ipsius: *Vi exi estis hostiam de manu Ægyptij*. Conserfuit eum haja sua.

§. 6. Egregium plane facinus, & quod Spiritus sanctus inspirat (siquid D. Hieron. nisi ut nobis in illo viro Christum deserberet, in nomine fiducie delineatum) Banias enim, vel Banias impudens, inquit, *Edicator domini, non Salvatoris proprius, & dificator Ecclesie militantis & triumphantis, de quo ea de causa canit Paulus*, *Ad Corinthus Hierusalem Dominum istum latus alterius vel circa à Parce misum in oratione, ego suscitabo eum ad initiam, & omnes voca eum diximus: ipse adhuc ei cunctam meam in mea datus proprius hoc alia declarat significatio: Banias id est filius hominis. Tu indi-*

lob. Circumdevenit mihi lances, de linguis intel- lob. ligit diabolus, quis contra illum diabolus ex- lob. citabat uxoris & amicorum eius, qui virum in- dignus irritabat opprobriis, & familiare erat Eccl. 5. S. paginæ lanceas vocare lingua petulanæ & 11. incompositas, non tantum quia lingua similitudinem praefere lanceæ, sed etiam quia cordis peradivit intima ut sit Spiritus S. Elagelli plaga timorem fecit, plaga autem lingua communis ossa. O quanto liberat gigas ille lanceam, ferro potentiissimo præcipitam, linguam latronis sub sole nequissimi, impudentissimi, insolentissimi, qui contra Redemptorem tanto monebatur acris, quanto & torquebat acerbis, & credebat firmius, mortem sibi ex causa Salvatoris accelerari. Descendit eximius hic Banias in campum in monte Calvaria illi aduerterius, sola Crucis virga armatus, talerum etenim nobis cum proponit D. Ioan. Banias sibi certem exouis in Ioh. 19. cum qui dicitur Calvaria locum. Hie fixè sitit, 17. nec faciem avertit alio. Ea hora qua gigas infernalis suam in eum dirigere co[n]tendit lanceam, eamque sua conatur lingua transtulerat, hanc illi e manibus evulit lanceam, diuinis suis manibus ipse longe potentior, eamque in eam torquet & retrahet, nec non trucidensis ea ipsa diabolum exdit vulneribus, etenim cor latronis apprehendens, linguam illi mouit, quae penitus contra blasphemos defensor responderet. Christi predicare innocentiam, testaretur vita scandimoniam, exponet quinam ille esset, qui in Cruce moriebatur, & tanta mortis rationem, ipse potestatis illius & regni magnitudinem præconuntaret.

Hoc inter alia, teste D. Athan. clariss confudit

10

D. Ath.

Tract. de

Tess &

Cruce

statuta aduersarii fieri illius encomia ferae, con-

fessioem & celtem sanctitatis irrefragabilem. Ad Domini.

R. 1. 104

ista vero obstopuit diabolus & magna auxiliata
instanteque tenetur, quem enim conscientiam
blasphemias ducere, ille ipsam vidat bat non Domini
alacrum alteriusque iuri pare latronem. Este
tunc diuina potest inanis etenim hoc verba
significant. Ut exorti hagiam de manu Egypti
Quibus primo signatur, Dicunt nostrum in
victoria locum non de lisse Giganti, ut hata
recuperare, cum in leviter. sed nequam hoc
henderet, eam nihilominus illi cepit: In
terto hastam de manu Egypti: Nam in illo
cinore praeclarissimo, vt dixerunt D. Ag.
D. Athanas. sumus Christus diuina manu
flavir potestiam; quia corda possit compende,
et easque de mandibulis criptae diaboli, atque
illius armis in ipsum retrocurte tuncque hunc
ipsum iretis deceptorum. Hoc, ut D. Cyp.
scelus credimus, non minime fuit

I. perceveret, quia indebet, sed antequam hoc
vobis tam agree p[ro]misisti, lanceam illi de manibus victor[um]
tum lato eripuit. Nonnulli SS. PP. opinantur ambo[rum]
Ch[risti]um et Iohannem blasphemias, & vicino[rum]
blasphemias, lanceis lingua maledicta vulnerasse, multaque
exprobrazione coniuncta, quia ali si inferius de longo
tempore obiciebant. Hoc videunt indicare E-
vangelista: pollequam enim opprobriu[m] scripe-
runt quibus Saluator ab impia Iudeorum tuta
e[st] vapulabat, ad ungues: Idem autem & la-
tore[rum] quod crucifixi erant cum eo, improrabant
e[st] ei: Et curiabantur ei. Sic opinati dicit D. Hie-
Ep. 1, 18. a. D. H. lar. b. D. Chrysost. c. Theodo-
philac. & Euthym. & his omnibus anteriori-
bus. p[ro]positio nec disserit D. Ambrof. Porro Epi-
c. mon. phau. d. & D. Aug. e quo sequuntur multi,
33. arbitrantur quod auctor tunc Ch[ristum].
Marth. riferit: Et hoc signans exprimit D. Luc. Viii.
et in e[st] 22. auctor ex his qui perdebat latronibus blasphemau-
erunt, cui se confitent alios oppoluerunt, dicens
d. H[ab]et. Neque tu times Deum? &c. quod non videatur
dicere por ille. si p[ro] ipsi sacrilegia in Ch[ristum]
L. 3. de ora laxaret: alij Evangelistae loquuntur in
cen[so]r. plurali, sumendum est in singulari, formula
Evang. c. loquuntur in S. eloquio valde vistuta. De Ha-
b. 6. Lue. feribunt: Feci Propheta, successores post te cum
3. 37. tamen non nisi viuis fuerit. Eliseus n[on] imp[re]cu-
s[us] in sua gloria hoc dicitur. Similiter dicunt Evangeli.
Matt. 10. l[ittera] 1. dum Magdalena pretiosissimo vnguento
Dominum inunxerat, quod murmurarent disci-
puli, vel vehementer coniurari. & in eam exceden-
tes: Videentes desperata indignata sunt Eccl. &
Ioh. 12. fieri eban in eam. Et lulus ludas in cammu[m]: mu-
rasor infrenui, ut nominatum illum significat
D. Iohannes. Hoc videlicet magis placet D.
11. 11. ad. Thomas Dodlicit Anglicus, licet contrarium
non refutar. Itaque conatus diabolus hanc in-
solvito credimus non minimum fuit argu-
mentum quo liquido Christus suam tellura
divinitatem in cruce suscepit, manu[m] per-
dibusque confixus, sanguine fluisse, ut
corpe vulneribus paenitente continxerit, sed
efficere diuina omnipotencia maxime prou-
p[er]um, nempe efficaciter operari in corde libe-
rit, illoquid momento temporis mutare a
diabolo per malitiam in Angelum per gratia,
& timorem pulchrum intermixtum esse. Ite-
re Scaphinum. Excellens opus, & ita di-
vine omnipotencia propria, propter quam
probavimus, & singulari factum prouig-
tua.

Primo: si statutum exp[er]endamus persone Chri-
sti est enim mandus pedibus pedibus conice
irrisus, sannis exceptus, plagi facient, tota
corpo lace, viribus ita debilit[us], ut non
extremitate spiritum debere videatur
tempore, quod duotaribus sum iniicii fango
approbi[er]it, potentiam illius irridere:
Alius saltus sensu[rum] non posse saluus fuit.
Secundo: si consideraveris opus quod agit quod
omnium est supremum omnipotencia Dei, si
quam non potest accedere creatura potest,
licet omnis adiungatur in potentia Scaphinum
facile[re] cor transfigurare liberum, quod si non
declaravimus, maiorem redolent potestim &
magnitudinem quam celos terraque creare
de nihilo. Chirstos igitur mundi iustitiam
expeditus, ad extrema potest[us] redditus cum
manus pedibus clavis patetere restebat
exanguis, & morti proximus, epurata gla-
bri, ad eius executionem maxima Det[er]mi-
natio postulatur. Endes ostenda Santa
virum suarum argumentatione, que eas
natura vites antecepunt, & que illa sa-
nime edentur, quandoquidem certe, quod illa
sanime edentur.

non refutat. Itaque contra diabolos natus in Christum torqueat lanceam, non hoc, ut fieri, ipse Salvator passus est, sed manum illi adjiciens, eam de mambis illius enellenas, eandem in ipsum retrofuit diabolum.

Secundo: declarat per hoc eximias vires suas in Gigantis longe superiores: cum enim diabolus in hac ita famigerat lancea in eum pre-

nunc teberent, quandoquecumque in iudeis ligatus vinculis, venis & fundi stratis, quando iam fortissime gebatur, nullo negotio, cuncta velta relata & stupri aranearum. Evidenter multo sanctus dominus patet potest: quandoquecumque iam fortis confititus in omnibus pedestribus clavis confixus, via iam

nate & consumptis naturæ viribus, eas tamen
dignæ fur potentiæ inflit cordi contumaci,
quæque petri duriori: & opus perfici adeo
præcibus, quale est illud transmucare, multò
præclarus & quam de luto in solem fulgentissi-
mus, de thionio inferni in celestem Seraphi-
num, & de filio diaboli in filium Dei, & segno-
rum nostrorum heredem ex ille legitimus.

Ex munere hoc erat, quod in cruce pendulus
peccatum capelque committit: porro superat-
tem comparationem eorū latronis emulit
eius dexteritas omnem creatam repellebat po-
tentiam, & hoc de illo feruntur iudicium quod
illa, quam ostenderat, infirmos curando, mor-
tuos suscitando, vel facta esset & illusoria, vel
jen omnia esse exhausta: & quocirca mouen-
tia caput sua, exprobabant ei coniurati: Alius
sicut fecit, siq[ue] non posset salutem facere. Ea
igit peducet, ipsius uterum potentia vera
ne, ne secundum apparentiam aliquam, sed ex
veniente: cum enim talis sit, qualiter esse modo
conficiatur, prodigia operatur modo stupenda,
manus habet ita robustas, ut illis solem ob-
scure, celos tenellas involuerit, terram moveat,
patas dilingerit, quid plura agit ipsius Dei, soli
reverentiam omnipotentem & quod illud: i quod in cruce perficit obdurato & libero. Ne verba
D. Chrysostomi, vipe præclara silentio tegam-
us: *Cetero sufficiens Christus, clavis affixus,*
*in laetitia subiugatus impensis, torus decessi succum-
bus qui horum infamie, confidantiam deripit de luce, interro-
gans tu odorem meum in valle: commutare, ut ex
omni parte ejus dominatus sentiantur. Et enim cuiusque
fons terrenus crevit, & petros saequare disruptus,*
*& omnium lapidum infidelitate animam dissolu-
rit & frangit, & ad meliora concurrit, & ho-
norem summo decolorat.*

Idem insimiliter D. Aug. licet crediderimus
eod sermone ille, in quo hoc aut idem sit cum
ille D. Chrysostomi: aliquis enim illum tran-
stulit, & D. Augustini sermonibus inferunt. Ad
boldem hic casit, quod de potentia Dei testa-
tur lob: *Ad silentum extendit manum suam, sub-
venit à radib[us] mones. Montes durissimos pe-
nitentiam ut fundamenta, illas Deus al-
quando manus comprehendit, atque per hoc
montes sumuntur evenire aliudinem. O quan-
ti fedulæ! machinas diabolus eiisque mini-
sti super terram Latronis: sibi persuaserunt
quod lope siccam hunc lumenum erigerent
utrem commemororum pernarumque Salvatori.
Christus autem diuinæ potentiae silici ma-
tum injectus, sum apprehendit, illoque funditus*

holium suorum: altissimas exerit machina-
tiones. Audiamus hic D. Augusti. In cruce hoc D. Ave:
miraculum operatum est, unde maxime omnipotens. Ser. 130.
temp[us] suum declarat omnipotens, uen morsum sus-
titans, non mari & vnde imperans, non damnet Tom. 10.
ejusmodi, sed crucifixus & compunse in facie, cla-
vusque crucifixus, cum in cruce, & maledicta sus-
cipere, deus & contempne, malignus illam,
aque longo scelerum usu obdurate Latroni mem-
tem immutare preuulsi. Eia nefandissimi p[ro] odi-
tores Christum in pugnat, vicinum illi talem
appendit, qui coniurator ei: hoc ipso etenim
ipse ob his oculis vitramque perforabit. Eia ag te
vulpes, vulpinas vestras applicate fraudes: cum
eo namque vobis negotium est, qui Samsonem
major est: si hic etenim uno die trecentas com-
prehendit, eautumque eundis ignem alligavit,
hic trecenta capite in illia, & perverbos vestros
combures funes vastabique intentiones.

§. 6. *Providet Dominus unum contrarium:*
cui si diabolus ludari eripuerit, ipse abolo
latronem eripit.

V. *Nus autem de his qui pendebant latronibus.* 12. *¶*
¶ P[ro] pende nunc, quam verum sit, horum
peruerborum cogitationes, eas c[on]sic, in quibus
Dei fundantur intentiones: *Deo preparantur*
cogitationes. Quid intendit o ludari, dum Christum
inter latrones binos medium crucifixus?
Tria Christi nomini latrem adspargere immun-
dissimam: causam nostram justificare, non per-
mitteant ut vilium examini subjiciatur: deni-
que: *comaribus illum, injuriis, & blasphemis*
irritare, & hæc illi à latronibus à vicino in fa-
citem objiciantur. Attende qualiter ex hoc ipso,
*& inde honore sibi conciliat gloriam: cau-
soque mortis Christi propalam manifestetur:*
atque per hoc absit ut vilium sentiat cruciatum,
*ime & maximam precipit consolationem: *Vnus**
anem de l[ib]u &c. Absit ut hoc Deus patetur,
sapientiam suam à Satana superari ne, mitia-
jam enim à multis faculis statua firmaque fuit
*hæc proposito: *Sapientiam non vincit malitia.* Et*
alias explicamus: quam, cum excellens sit, bis
*repetit: & truinaat D. Augustus per quod declarat *Sap. 3. 8.**
divina sua prouidencia dignitatem, qua tanto
est, ut nequaquam sit malum in hoc mundo. N. 12.
præuale, atque ad hoc cuilibet malo oritur, & Tra. 7.
*contrarium statu bonum, ut se illi opponat, & *N. 33.* &*
refrenet malitiam. Oriturus erat in mundo
*calor ignis alio potens, quem si regari pacatur, *N. 1. 2.**

R. 3. ou nein